

8. Belügyminisztériumi Archívum, Bp. A többi függelék nem sikerült fellelni. A kórházak és elmeógyógyintézetek zsidó ápolójainak állapotukra való tekintet nélküli gettóba szállítását az igazságügy-miniszter, Antal István különleges akciója tette lehetővé. Lásd Endre László 1944. június 20-i, Sztójay Döme miniszterelnöknek tett jelentését a zsidóellenes intézkedések állásáról, amely egyebek közt a *Népszabadság* 1992. június 8-i számában jelent meg nyomtatásban. Az Antal István-féle felhatalmazást Endre akkor is hangsúlyozta, amikor 1944. június 21-én terjedelmes jelentést olvasott föl a minisztertanács előtt a zsidóellenes intézkedések „természetéről”.

9. 1610/1944. M. E. kormányrendelet, amely április 28-án lépett hatályba. További részleteket lásd alább.

10. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 96. o.

11. *MOL*, 137. tekercs. Lévai is közli a rendelet szövegét *uo.*

12. Király Aladár: *A nyíregyházi gettó története*. A szerző kiadása, Nyíregyháza, 1946, 13. o.

13. Lásd a 803 962/1944. sz. rendeletet, *MOL*, 86. tekercs.

14. 108 510/1944. K. M. *Budapesti Közlöny*, 94. sz., 1944. április 27., 10–11. o.

15. A legtöbb nagyobb és kisebb városban rendszerint három nap alatt készült el a névsor. Jellegzetes eset volt Dés. Itt a jegyzékbe felvételt végző csoportok három napon belül elkészítették a városban élő 3266 zsidó névsorát. Az itt alkalmazott eljárásokról lásd „*Volt egyszer egy Dés...*” Szerk.: Singer Zoltán. A Dés és Vidékéről Elszármazottak Landsmannschaftja, Tel-Aviv, é. n., 418–419. o.

16. Az Államvédelmi Központ főügyésze Meggyesy Lajos volt. *Magyarország tisztí cím- és névtára, 1944*. Magyar Királyi Állami Nyomda, Bp., 51. kötet, 53. o. Lévai, *Zsidósors Magyarországon*, 101. o. Egyes források szerint Meggyesy valójában Medgyesy.

17. A szöveget lásd *Vádirat*, 1:106–107. o.

18. Veessenmayer 1944. április 22-én kelt, 129. sz. távirata. Német Külügyi Levéltár, Bonn. Lásd még *RLB*, 144. dok.

19. Egy jugoszláv forrás szerint az értekezletet valójában április 19-én tartották, ami nem valószínű, mert a kárpátaljai zsidók gettóba tömörítése április 16-án kezdődött. Valószínű, hogy ez a hivatalos forrás csak arra az értekezletre vonatkozik, amelyet a zsidótlanítási szakértők április 26-án tartottak, mielőtt megindult volna a zsidók elleni hajsza a korábban Jugoszláviához tartozott bácskai és baranyai területeken. Lásd *The Crimes of the Fascist Occupants and Their Collaborators Against Jews in Yugoslavia*. Szerk.: Zdenko Löwenthal. Federation of Jewish Communities of the Federative People's Republic of Yugoslavia, Belgrade, 1957, 169. o.

20. Erről lásd a 6163/1944 BM VII. res. sz. rendelethez kapcsolódó Tájékoztatót. *Az Endre-Baky-Jaross-per*. Szerk.: Karsai László és Molnár Judit, Cserépfalvi, Bp., 1994, 490. o.

21. 1440/1944. M. E., *Budapesti Közlöny*, 83. sz., 1944. április 14., 1. o.

22. Erről lásd Veessenmayer 1944. március 25-i jelentését a német külügyminisztériumnak. *A Wilhelmstrasse és Magyarország*. (Szerk.: Ránki György és tsai, Kossuth, Bp., 1968, 799–800. o.)

23. *Uo.* Tomcsányi a magyar országgyűlés felsőházának tagja és 2 hónapig Kárpátalja kormánybiztosa volt. 1920–22-ben igazságügy-miniszteri, 1921-ben belügyminiszteri tisztséget töltött be. *Magyarország tisztí cím- és névtára*. Magyar Királyi Állami Nyomda, Bp., 1942, 49:4., 6., 12., 174. o.

24. Az efféle, Tomcsányinak küldött jelentésekből ízelítőt ad *MOL*, 11. tekercs.

25. *Budapesti Közlöny*, 96. sz., 1944. április 29., 1. o.